

Tlačová správa agentúry FRA
Viedeň 27. novembra 2012

Podľa dvoch nových správ agentúry FRA sú trestné činy páchané z nenávisti v Európskej únii realitou

Dve nové správy Agentúry Európskej únie pre základné práva (FRA) potvrdzujú, že trestné činy páchané z nenávisti sú v celej Európskej únii (EÚ) každodenným javom. Násilie a trestné činy motivované rasizmom, xenofóbiou, náboženskou neznášanlivosťou alebo zdravotným postihnutím jednotlivca, jeho sexuálnou orientáciou alebo rodovou identitou sú všetko príklady trestných činov z nenávisti, ktoré neublížujú len ľuďom, na ktorých sú páchané, ale zasahujú aj podstatu záväzkov EÚ voči demokracii a základným právam v oblasti rovnosti a nediskriminácie.

Na boj proti trestným činom z páchaným nenávisti musí EÚ a jej členské štáty tieto zločiny viac zviditeľniť a páchatelia musia niešť za ne zodpovednosť. Je potrebná silnejšia politická vôľa zo strany subjektov prijímajúcich rozhodnutia, aby zakročili proti rozsiahlym predsudkom voči istým skupinám a nahradili spôsobenú ujmu. Obete a svedkov treba podporovať v nahlasovaní takejto trestnej činnosti a mali by sa prijať právne predpisy na úrovni EÚ a vnútroštátnej úrovni, ktoré by zaväzovali členské štáty zhromažďovať a uverejňovať údaje o trestných činoch motivovaných nenávisťou. Tieto opatrenia by slúžili na uznanie obetí trestných činov z nenávisti v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Pokiaľ chcú zákonodarcovia, aby páchatelia niesli väčšiu zodpovednosť za svoje činy, mali by zväziť sprísnenie trestov za trestné činy páchané z nenávisti, aby zdôraznili závažnosť tejto trestnej činnosti, kým súdy by sa mali verejne zaoberať motívmi plynúcimi z predsudkov, aby dali jasne najavo, že takáto motivácia vedie k prísnejším trestom.

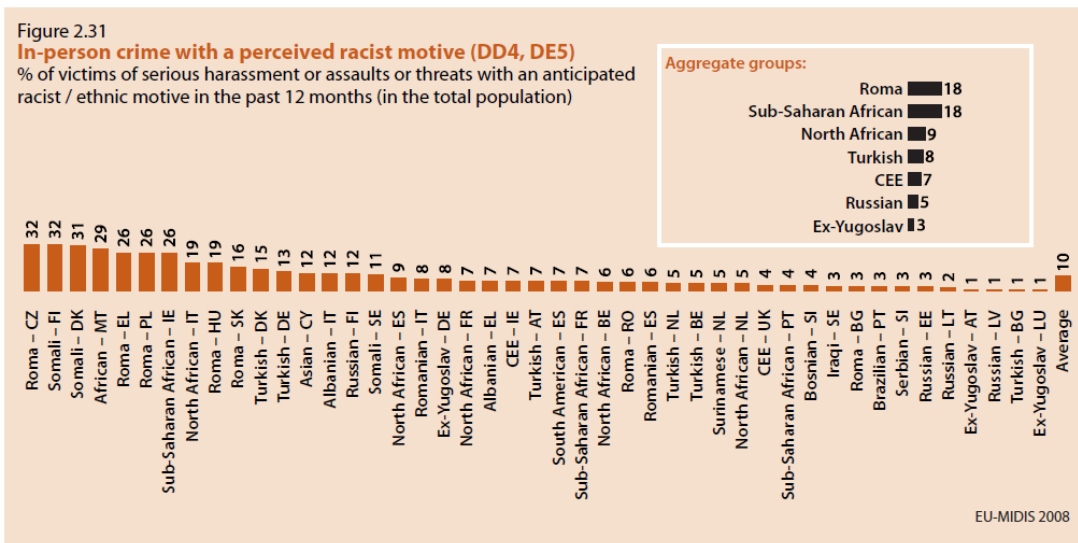
„Trestné činy páchané z nenávisti vytvárajú mentalitu ‚my a oni‘, ktorá má veľmi negatívne psychologické následky,“ uvádza riaditeľ agentúry FRA Morten Kjaerum. *„Podkopáva základné demokratické zásady rovnosti a nediskriminácie. Trestné činy z nenávisti nepoškodzujú len obeť, ale aj iných ľudí, ktorí patria do rovnakej skupiny (mnohí z nich sa obávajú, že sa stanú ďalšími cieľmi takýchto trestných činov), a spoločnosť ako celok. Na to, aby sa proti tomu postavili, musia EÚ a členské štáty zviditeľniť tieto trestné činy a zabezpečiť, aby boli páchatelia prinútení niesť zodpovednosť za škody, ktoré spôsobili.“*

Nová správa agentúry FRA s názvom **Zviditeľňovanie trestných činov z nenávisti v Európskej únii: uznávanie práv obetí** načrtáva prístup k trestným činom z nenávisti, ktorý je založený na základných právach, a ponúka porovnávaciu analýzu mechanizmov na zhromažďovanie oficiálnych údajov o trestných činoch z nenávisti v členských štátoch EÚ. Poukazuje na výzvy, ktoré so sebou nesie zaznamenávanie trestných činov motivovaných nenávisťou, a zvažuje, ako sa rozsah zhromažďovania oficiálnych údajov môže ďalej rozširovať tak, aby členské štáty mohli plniť svoje záväzky voči obetiam trestných činov z nenávisti.

Druhá správa, **EÚ – MIDIS Správa o kľúčových údajoch č. 6: Menšiny ako obeť trestnej činnosti**, uvádza údaje o skúsenostiach respondentov s viktimizáciou v rámci piatich druhov trestnej činnosti,

od krádeže po vážne obťažovanie. Jedna časť správy sa špecificky zameriava na menšiny ako obeť rasovo motivovanej trestnej činnosti. Zo správy vyplýva, že každá štvrtá osoba (24 %) z 23 500 respondentov prieskumu EÚ – MIDIS (prvý prieskum v rámci EÚ medzi etnickými menšinami a prisťahovaleckými skupinami o ich vnímaní rasovo alebo etnicky motivovanej trestnej činnosti) uviedla, že sa stala obeťou trestnej činnosti minimálne raz počas dvanástich mesiacov pred uskutočnením prieskumu. V priemere 18 % všetkých Rómov a 18 % všetkých respondentov zo subsaharskej Afriky v prieskume uviedlo, že majú skúsenosť minimálne s jedným rasovo motivovaným trestným činom za posledných 12 mesiacov.

Napadnutie, vyhrážanie alebo vážne obťažovanie s vnímaným rasovým motívom páchané na príslušníkoch etnickej menšiny alebo príst'ahovalcoch (zdroj: FRA – EÚ – MIDIS)

Questions DD4-DE5: Do you think that [this incident/any of these incidents] IN THE LAST 12 MONTHS happened partly or completely because of your immigrant/ minority background?

Obete a svedkovia trestných činov z nenávisťi sa zdráhajú nahlásiť tieto trestné činy orgánu presadzovania práva, systému trestného súdnictva, mimovládny organizáciám alebo skupinám na podporu obetí. V dôsledku toho obeť často nie sú schopné alebo sa nechcú domáhať odškodnenia od páchatel'ov, a tak mnohé trestné činy ostávajú nenahlásené, nestíhané, a teda neviditeľné.

Podiel napadnutí, vyhrážaní alebo vážneho obťažovania, ktoré menšina a príst'ahovalecká skupina v 27 členských štátoch EÚ nenahlásili. (zdroj: FRA – EÚ – MIDIS)

	Osoby zo strednej a východnej Európy	Osoby z bývalej Juhoslávie	Osoby zo severnej Afriky	Osoby zo subsaharskej Afriky	Rómovia	Rusi	Turci
Napadnutie alebo vyhrážanie	69 %	57 %	62 %	60 %	69 %	69 %	74 %
Vážne obťažovanie	89 %	75 %	79 %	84 %	84 %	84 %	90 %

Zviditeľňovanie trestných činov z nenávisťi v Európskej únii: uznávanie práv obetí
 EÚ – MIDIS Správa o kľúčových údajoch č. 6: Menšiny ako obeť trestnej činnosti
<http://fra.europa.eu/en/publications-and-resources>

Pre ďalšie informácie kontaktujte:

media@fra.europa.eu

Tel.: +43 1 580 30 642

Poznámka pre redaktorov:

- Agentúra Európskej únie pre základné práva (FRA) bola ustanovená, aby subjektom prijímajúcim rozhodnutia v EÚ a v členských štátoch poskytovala odporúčania založené na

dôkazoch, a prispievala tak k informovanejším a lepšie cieleným diskusiám a politikám v oblasti základných práv.

- práca agentúry FRA v oblasti trestných činov z nenávisti dopĺňa prácu Úradu pre demokratické inštitúcie a ľudské práva (ODIHR) pri Organizácii pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE), ktorý poskytuje každoročnú aktualizáciu prípadov trestných činov z nenávisti a vydáva praktické príručky na pomoc zúčastneným štátom pri tvorbe právnych predpisov a opatrení proti trestným činom z nenávisti.